

Nacrt Nacionalnog plana za razvoj ekološke proizvodnje do 2030. godine je spreman.

Автор(и): Растителна защита
Дата: 05.07.2023 Брой: 7/2023

Ministarstvo poljoprivrede i hrane objavilo je na javnu raspravu nacrt Nacionalnog plana za razvoj ekološke proizvodnje do 2030. godine. Riječ je o službenom dokumentu koji postavlja viziju i opće ciljeve politika za provedbu Akcijskog plana za razvoj ekološke proizvodnje u državama članicama Europske unije.

U skladu sa Zelenim dogovorom i strategijama, Europska komisija (EK) razvila je Plan za razvoj ekološke proizvodnje do 2030. godine, koji postavlja glavni cilj EU-a za povećanje ekoloških površina, pod pretpostavkom da će do 2030. najmanje 25% poljoprivrednog zemljišta EU-a biti gospodareno u skladu s pravilima ekološke poljoprivrede.

Zahvaljujući svom pozitivnom utjecaju na okoliš i klimu u pogledu poboljšanja: sekvestracije ugljika, stanja tla, očuvanja biološke raznolikosti i dobrobiti životinja, smatra se da ekološka poljoprivreda pridonosi postizanju ciljeva Europskog zelenog dogovora i strategija EU-a. Uz navedene ciljeve, ekološka proizvodnja omogućit će poljoprivredi prilagodbu na klimatske promjene.

Strateški ciljevi u Nacionalnom planu za razvoj ekološke proizvodnje do 2030. godine su:

1. Ekološka hrana i proizvodi za sve: poticanje potražnje i osiguravanje povjerenja potrošača.
2. Poticanje tranzicije i jačanje cjelokupnog vrijednosnog lanca na putu do 2030. godine.
3. Ekološka proizvodnja kao uzor: poboljšanje doprinosa ekološke poljoprivrede održivosti sektora.

Postizanje ciljeva Nacionalnog plana za razvoj ekološke proizvodnje do 2030. godine predviđeno je kroz sljedeće ciljane politike i intervencije:

1. Šira potrošnja ekoloških proizvoda, što uključuje podizanje svijesti (provođenje informativnih kampanja o prednostima konzumiranja ekoloških proizvoda) i jačanje povjerenja potrošača u kvalitetu bugarskih ekoloških proizvoda.

2. Bolji i lakši pristup tržištima, što uključuje: skraćivanje opskrbnog lanca, izravnu prodaju, udruživanje ekoloških operatera s ciljem stvaranja povoljnijeg okruženja za plasiranje proizvodnje, provođenje informacijskih i komunikacijskih kampanja u vezi s već postojećim farmerskim tržnicama i ekološkim operaterima koji obavljaju izravnu prodaju, kao i njihovo javno objavljivanje u ekološkom registru za djelatnost „izravna prodaja ekoloških proizvoda od proizvođača“.

3. Promicanje prerade ekoloških sirovina i dodavanje vrijednosti bugarskoj ekološkoj hrani.

4. Povoljniji uvjeti za unapređenje znanja i vještina za osnivanje, razvoj i održavanje ekološkog gospodarstva, što uključuje: odgovarajuću obuku, razmjenu informacija o istraživanju i inovacijama u području ekološke poljoprivrede, promicanje istraživanja i inovacija unutar „Horizon Europe“, s ciljem poticanja razvoja pametne bioindustrije.

5. Povoljniji uvjeti za poticanje vrlo malih, malih i srednjih poduzeća/proizvođača povezanih s razvojem gospodarstva, što uključuje: poboljšanje proizvodnog okruženja, optimizaciju troškova kroz novu energetske učinkovitu mehanizaciju, povećanje mobilnih pogona za preradu (klaonice, mlinovi, oprema za vađenje meda

itd.), promicanje zajedničkog korištenja pogona za preradu na lokalnoj razini, sudjelovanje poljoprivrednih zadruga u plasiranju i preradi ekoloških proizvoda, uključujući sudjelovanje u javnoj nabavi hrane na regionalnoj razini (isporuke vrtićima).

6. Ekološka poljoprivreda kao ključ dobrobiti okoliša i biološke raznolikosti, što uključuje: korištenje sorti i pasmina prikladnih za ekološku proizvodnju, povećanje prinosa, razvoj učinkovitih mjera zaštite bilja i inovativnih rješenja, kao i promicanje ekološkog uzgoja peradi i/ili svinja.

Razvoj Programa za kompenzaciju dijela troškova ekoloških proizvođača za biološku kontrolu biljnih bolesti i štetnika također će podržati razvoj ekološke proizvodnje. Takva mjera pomoći će povećanju prinosa i poboljšanju učinkovitosti ekoloških gospodarstava. Riječ bi trebao biti o programu sličnom onima za trajne nasade, koji kompenzira dio troškova za sredstva za zaštitu bilja u skladu s pripremljenim tehnološkim karticama za pojedine kulture i odobrenim proizvodima za pojedine kulture i za ekološku poljoprivredu.

Također je potrebno poticati uzgoj sorti prikladnih za ekološku proizvodnju, što će neminovno utjecati na prinose, koji su tradicionalno niži u sektoru u usporedbi s konvencionalnom biljnom proizvodnjom. Potrebno je financiranje za institute za stvaranje i održavanje ekološkog sjemena (koristeći primjer programa za kvalitetno sjeme žitarica itd.).

Neke od identificiranih snaga Nacionalnog plana za razvoj ekološke proizvodnje do 2030. godine su:

- Republika Bugarska ima prikladne tla i klimatske resurse za razvoj ekološke poljoprivrede;
- Republika Bugarska najveći je svjetski proizvođač ekološkog ulja ruže i lavande. To definira zemlju kao ključnog proizvođača s tradicijom u proizvodnji sirovina za ekološku kozmetiku;
- Istraživački instituti čuvaju sjeme lokalnih sorti žitarica, povrća i voća koje su otporne na bolesti i štetnike i prikladne su za naše klimatske uvjete, kao i za ekološku proizvodnju;
- Visokoškolske ustanove nude programe za obrazovno-kvalifikacijski stupanj „magistar“ (Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv i Sveučilište Trakija – Stara Zagora školuju studente u specijalnosti „Ekološka poljoprivreda“), kao i zasebne izborne kolegije ili module iz ekološke poljoprivrede (Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv, Šumarski sveučilište – Sofija i Sveučilište Trakija – Stara Zagora). Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv, putem Centra za cjeloživotno obrazovanje, također nudi specifične tečajeve u području ekološke proizvodnje s različitim opterećenjima prema potrebama polaznika;

- Posljednjih godina uspostavljeni su novi prodajni kanali u cijeloj maloprodajnoj mreži. Sve više supermarketa, malih trgovina i benzinskih postaja počinje prodavati ekološke proizvode;

Neke od slabosti su:

- Iako ispod prosječne europske razine, uporaba sredstava za zaštitu bilja pokazala je uzlazni trend posljednjih godina;
- Povećanje uporabe dušičnih gnojiva po jedinici površine stvara rizik od onečišćenja voda nitratima;
- Niži prosječni prinosi iz ekološke poljoprivrede u usporedbi sa sličnim u EU i s konvencionalnim prinosima;
- Nedovoljno razvijen sektor prerade, kao i nedostatak promicanja kratkih opskrbnih lanaca i ekoloških farmerskih tržnica;
- Izvoz ekoloških proizvoda pretežno kao sirovine (dodana vrijednost se izvozi);
- Za dio ekološkog sektora, značajan motiv za proizvodnju je primanje subvencija;
- Proizvođači ekološkog sjemena i sadnog materijala, koji zadovoljavaju potrebe ekoloških operatera za biljnim reproduktivnim materijalom, ne primaju posebnu potporu za ovu djelatnost, što dovodi do vrlo slabo razvijenog tržišta biljnog reproduktivnog materijala ekološkog sjemena i sadnog materijala;
- Istraživački instituti unutar Poljoprivredne akademije (AA) nisu poticani da razvijaju tehnološke kartice za uzgoj različitih vrsta usjeva na ekološki način, da razvijaju nove metode i inovacije u području ekološke proizvodnje i da čuvaju ekološki biljni reproduktivni materijal;

Nacrt Plana objavljen je na javnu raspravu na web stranici Ministarstva poljoprivrede i hrane i na **Portal**u za javne rasprave.

Rok za podnošenje prijedloga zainteresiranih strana je do **3. kolovoza 2023.**